

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Quanto in honore fuerint viduæ, te[m]pore Apostolorum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

erit in celo corona: teste S. Augustino, Ambrosio, alijsque Patribus. Enimvero, in celo, & apud mortales, magna semper fuit laus viduarum, quæ cum possent denuo nubere, amore primi mariti, immo amore castitatis, *uniuira*, quàm *binira*, esse maluerunt. Hæc est enim dos viduæ post voluptatis experientiam continentis, de qua laudatur, in veteri Testamento Iudith, *quod quod castitatem amauerit, & post virum suum alterum nescierit*; in nouo autem Dominum, ad suscitandum à mortuis adolescentem, etiam illud mouit, quia *erat filius vnicus matris suæ, & hæc vidua erat*. Quin & Gentilium iudicio magna fuit gloria viduarum, præsertim, si *post virum suum alterum nescissent*. Hinc Dido, apud Poëtam ita gloriatur:

*Ille meos, primus qui me sibi iunxit, amores
Abtulit, ille habeat secum, seruetq; sepulchro.*

Et S. Apostolus ait: *Viduas honora, quæ verè viduæ sunt. Si communi lege natura*, ait de Didone S. Hieronymus, *damnat gentilis vidua omnes voluptates, quid expectandum est à vidua Christiana, quæ pudicitiam suam non solum ei dat, qui defunctus est, sed & ei, cum quo regnatura est?* Cum autem Paulus viduas vult honorari, duplicem honorem intelligit, proprium, qui in reuerentia quadam consistit, & eum, qui fit, quando oblationibus fidelium sustentantur. *Honor enim, vt ait idem S. Pater, in scriptura non tam in salutationibus deferendis, quàm in elemosynis ac munerum oblatione sentitur*. Et vel hinc etiam addit Apostolus: *Quæ verè viduæ sunt*, hoc est, destitutæ, desolatæ, orbæ, & pauperes. Hæ ab Ecclesia alebantur: & sub cura Episcopi erant. Quocirca Chrysostomus, inter alias causas, cur fugeret episcopatum, quasi onus suos humeros superans, hanc adfert, quod oporteat Episcopum curare viduas, & eis providere. Et Cornelius Papa numerat Romæ viduas cum indigentibus mille quingentas, *quas omnes, inquit, alit Deus in Ecclesia sua*. Quia igitur *verè viduæ sunt*, quæ sunt omni ope destitutæ, viduæ diuites, vel quæ parentes, filios aut nepotes opulentos poterant adire, non *verè viduæ*, hoc est, omni auxilio orbæ habebantur. Et tamen illæ quoque, suo modo, honorabantur. Nam ex eis delectæ sunt diaconissæ & similes, quæ imperitas

A a a a 3

mulieres

S. Augustin.
lib. de bono
viduitatis.
S. Ambros. l.
de viduis.

Iudith. 15. 11.
Luc. 7. 12.

II.

1. Timoth. 5. 3.
S. Hieronym.
ep. ad Salu-
nam.

S. Hieronym.
in cap. 13.
Matthæi.

S. Chryf. l. 3.
de Sacerd.
Apud Euseb.
lib. 6. hist.
cap. 33.

S. Epiphani.
hæres. 79.

A&. 6. 1.

Epiphan. hz.
ref. 79. Clem.
l. 3. constit.
cap. 15.Conc. Aure-
lian. 11. Can.
17.

A&. 6. 2.

1. Cor. 5. 4.

Conc. Car

mulieres fidei dogmatis instruxerunt, & prepararunt ad bap-
tismum; ac quasi matres & præfectæ aliarum feminarum ex-
titerunt, pauperumq; & ægrotorum curam gesserunt, quin &
mensis, & eleemosynis præfuerunt. Quod intelligere est ex
*murmure Græcorum aduersus Hebræos, eò quod despicerentur in mi-
serio quotidiano vidua eorum.* Harum diaconissarum laicarum,
nullaq; ordinatione consecratarum officium præterea erat, vt
ex Epiphano & Clemente colligitur, præesse ijs templi fori-
bus, per quas feminae in templum ingrediebantur, vbi itidem
distinctum à viris locum habuerunt. Quam ob causam S. Ig-
nati Martyr diaconissas vocat vestibulorum custodes. Hæ et-
iam, persecutionum tempore, clam mittebantur, quò diaconus
venire non poterat, vt Episcopi consilia, solatia, mandata, ad
fideles perferrent; eosque in fide firmarent, in paupertate sub-
leuant, in morbis curarent. Quin & in baprisimo, Confir-
matione, morte, mulierum corpora deuestiebant, vnctiones abl-
tergebant, cadauera lauabant componebantq; ad sepulturam.
Atque huiusmodi diaconissæ fuerunt diu in Ecclesia Græca:
Latini autem eas statim aboleuerunt, vt ex Conc. Aurelianensi
constat. Sicut etiam statim tempore Apostolorum, facta est
aliqua mutatio, mulierum enim loco, electi sunt diaconi, qui
mensis & eleemosynis præessent; ita tamen vt viduæ ab hac cu-
ra, præsertim circa mulieres, non penitus excluderentur; sed
diaconos haberent præsides, quibus ipsæ subseruirent. Harum
virtutes multas & præclaras Apostolus attingit. Erat enim ea-
rum, *filios, nepotes, & domum suam regere, Mutuam vicem reddere
parentibus, sicut ciconiæ solent, dum nutriunt à quibus nutri-
ta: Sperare in Deum, loco parentis & mariti futurum prouiso-
rem: Instare obsecrationibus & orationibus, nocte ac die: In delicijs
non esse: Irreprehensibiles esse.* Alijs pijs operibus, maximè autem
misericordiæ atq; hospitalitatis se dedere. Ea autem, quæ alijs
erat præficienda, *vidua eligebatur non minùs sexaginta annorum,
qua fuerat vnus viri vxor, in operibus bonis testimonium habens,
si filios educauit, si hospitio recepit, si sanctorum pedes lauit, si tribula-
tionem patientibus subministravit, si omne opus bonum subsecuta est.*
Vt autem olim, Apostolorum ætate, fuere quædam virgines,
quæ

quæ se totas Christo consecrabant, quarum aliæ seorsim in domibus suis degebant, aliæ simul viuebant, quemadmodum iam fit in monasterijs: ita & similes erant viduæ. De simul viuentibus ita scribit S. Ignatius martyr: *Saluto collegium virginum, & cœtum viduarum.* Hæ igitur viduæ à mundo separatæ vni Deo & pietati vacabant. Hæ castitatem vouebant. Qua de caussa Apostolus aiebat, aliquas ex eis *primam fidem* (id est, votum) *irritam fecisse.* Tempore D. Augustini & Innocentij, etiam distinctum habitum gerebant, laico in religiosum & nigrum mutato. Vnde D. Augustinus reprehendit Ecdiceam, quòd, infcio marito, vestem laicam deposuisset, atque in pulla tunica incederet. Tales viduæ an non erant maritatis tranquilliores, sanctiores, beatiores? Et tales quoque vidui innumeri fuerunt, vt iure eos coniugatis, velut Megistanas Armenij, censeas anteponendos.

Sed quia vis exemplis inest, age viduas aliquot virute inclytas in medium adducamus, quarum primam se offert, non iam *fortissima Tyndaridarum*, sed Hebræarum fæminarum Iudith, virilis animi mulier; quæ plures habebat in pectore virtutes, quàm circa collum vniones. Ea multis proavis, sed mente magis generosa, defuncto viro, *in superioribus domus sue fecit sibi secretum cubiculum, in quo cum puellis suis clausa morabatur, & habens super lumbos suos cilicium* (vt non solùm secreto cubiculo excluderet occasionem colloquendi cum viris, sed & carnem domesticum hostem restringeret) *ieiunabat omnibus diebus vita sua, præter sabbata, & neomenias, & festa domus Israël.* Hanc ne inopia ieiunij videretur addixisse, ei *vir suus reliquerat diuitias multas, & familiam copiosam ac possessiones armentis bouum & gregibus ouium plenas.* Erat hæc in omnibus famosissima, quoniam timebat Dominum valde, nec erat, qui loqueretur de illa verbum malum. Eius sapientia, spes in Deum, libertas corrigendi diffidentes, & Deo diem præscribentes e sermone illius eluxit. Eius autoritas ab Ozia & presbyteris est confirmata dicentibus: *Omnia qua locuta es, vera sunt, & non est in sermonibus tuis vlla reprehensio. Nunc ergo ora pro nobis, quoniam mulier sancta es, & timens Deum.* Post hæc ingressa est oratorium suum: & induens se cilicia

thag. 111. can. 33.

S. Ignat. ep. ad Philippen- ses.

1. Cor. 5. 11.

Conc. Arau- fican. cap. 15. Carthag. IV. c. 104. S. Au- gust. ep. 199.

III.

Iudith, 8. 5.